

Pohjanlammen päiväkodin toimintasuunnitelma 2019-2020

JYVÄSKYLÄ

Sisällys

Esimiesalue (päiväkodit)	3
Esimiesalueen varhaiskasvatuspalveluihin kuuluvat	3
1. Kuvaus ryhmärakenteista, henkilöstörakenteesta ja johtamisesta	3
2. Hyvä arki ja laadulliset tavoitteet.....	3
3. Kehityksen ja oppimisen tuki yhteistyössä huoltajien kanssa	5

Esimiesalue (päiväkodit)

Esimiesalueen varhaiskasvatuspalveluihin kuuluvat

- Tikan, Pohjanlammen ja Ristikiven päiväkodit
- Tikan ja Ristikiven esiopetus

1. Kuvaus ryhmärakenteista, henkilöstörakenteesta ja johtamisesta

Pohjanlammen päiväkodin internet-sivujen linkki on tässä: <https://www.jyvaskyla.fi/varhaiskasvatus/varhaiskasvatus-jyvaskylassa/paivakodit/kuokkala/pohjanlampi>

Pohjanlammen päiväkodissa työskentelee seitsemän varhaiskasvatuksen opettajaa, viisi varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa sekä kaksi erityisavustajaa ja yksi varhaiskasvatuksen erityisopettaja. Päiväkodissamme on oma varahenkilö, lisäksi yksi varahenkilö on kolmen viikon välein mahdollistamassa varhaiskasvatuksen opettajien suunnittelu-, arviointi- ja kehittämissaikaa.

Malluasisissa toimivat 0-3 –vuotiaat, Sukeltajissa 1-4 –vuotiaat, Nölliäisissä ja Hopeasepissä toimivat 3-6 –vuotiaat lapset. Jokaisessa ryhmässä toteutetaan pienryhmätoimintaa suunnitellusti. Pienryhmiin jakaudutaan pitkin päivää toiminnan ja lasten tarpeiden sekä asetettujen tavoitteiden mukaan. Pienryhmätoiminnan suunnittelusta ja toteuttamisesta vastaavat varhaiskasvatuksen opettajat.

Pedagogiikasta vastaavat varhaiskasvatuksen opettajat, jotka toteuttavat toimintaa yhdessä lastenhoitajien kanssa. Tarvittaessa tiimeissä toimii myös erityisavustajia. Esimiesalueen kolmen (TiPoRi) päiväkodin johtajana toimii Teijo Paananen ja jokaisessa talossa on apulaisjohtaja. TiPoRin taloissa toimii kaksi varhaiskasvatuksen erityisopettajaa (Veo). Johtoryhmä kokoontuu kerran kuukaudessa. Veoilla on keskeinen tehtävä pedagogiikan kehittämisessä ja ryhmien tukemisessä. Tiimivastaavat huolehtivat oman ryhmänsä tiedotusasioista sekä heille erikseen määrättyistä tehtävistä.

2. Hyvä arki ja laadulliset tavoitteet

”Jyväskylän varhaiskasvatuksessa painotetaan hyvää arkea ja sensitiivistä vuorovaikutusta, jotka edistävät lasten ja aikuisten hyvinvointia. Hyvä arki muodostuu lämminhenkisestä yhdessäolosta, koko päivän kattavasta monipuolisesta, pedagogisesti suunnitellusta toiminnasta sekä päivittäisestä fyysisestä aktiivisuudesta, levosta ja ruokailosta.”

Hyvä alku

Kun perhe saa päätöksen varhaiskasvatuksesta, lapsi ja perhe toivotetaan tervetulleiksi puhelimitse. Puhelinkeskustelussa sovitaan aika tutustumiselle ja aloituskeskustelulle. Perheen kanssa keskustellaan, millaisen tutustumisajan lapsi tarvitsee. Huoltajat valitsevat, käydäänkö aloituskeskustelu perheen kotona vai päiväkodissa. Tarvittaessa aloituskeskusteluun varataan tulkki.

Ensimmäiselle tutustumiskäynnille varataan kiireetöntä aikaa kasvattajalle ja perheelle. Huoltajat saavat kertoa lapsestaan sekä omista odotuksistaan varhaiskasvatusta kohtaan. Kasvattaja kertoo päiväkodista ja ryhmästä, johon lapsi tulee. Lapsi saa leikkiä ja tutustua toisiin lapsiin, kasvattajiin ja ympäristöön. Keskustelussa sovitaan mahdolliset seuraavat tutustumiskäynnit ja päivähoidon aloitus. Kun lapsi aloittaa varhaiskasvatuksen, ensimmäisten päivien pituus sovitaan yksilöllisesti lapsen ja perheen tarpeiden mukaisesti. Huoltajat voivat kysellä lapsen kuumisia myös päivän aikana esim. tekstiviestillä.

Elokuussa keskitytään toisiimme tutustumiseen sekä hyvän ja turvallisen ilmapiirin luomiseen: kaverisuhteiden syntyminen, yhteistyö perheen kanssa, lapsi-kasvattajasuhde. Ryhmiä muodostaessa ryhmät suunnitellaan niin, ettei ryhmiä tarvitsisi vaihtaa kesken toimintakauden. Joskus siirtoja tulee kuitenkin, kun lapsia lähtee pois ryhmästä ja uusia aloittaa. Ryhmän vaihtumisesta keskustellaan perheen kanssa. Lapsi ja huoltajat saavat käydä tutustumassa uuteen ryhmään ennen siirtymistä. Lapset tulevat tutuiksi kaikille kasvattajille ja toisilleen päiväkodin yhteisissä tapahtumissa, ulkoiluissa sekä aamu- ja iltapäivisin. Kun siirtymisestä tiedetään, uuden ryhmän kasvattajat alkavat luoda suhdetta lapseen ennen uuteen ryhmään tuloa.

Leikki ja kaveritaidot

Kasvattajat huolehtivat ryhmän ilmapiiristä ja ryhmähengestä. Kaikilla on hyvä olla, kun on kivaa yhteistä tekemistä ja kasvattajat ovat läsnä. Kaveritaitojen vahvistaminen on toimintakautemme toinen *laadullinen tavoite*. Kasvattajat huolehtivat, että kaikki pääsevät mukaan leikkeihin: ohjataan yhteisiin tekemisiin ensin pienissä porukoissa, sitten isommissa. Tutustutaan uusiin kavereihin pikkuhiljaa. Kasvattaja on mukana leikeissä lasten tarpeiden mukaan. Aikuinen sanoittaa ja vie leikkiä eteenpäin.

Kasvattajan apua tarvitaan erityisesti silloin, kun yhteinen kieli puuttuu. Kasvattaja ohjaa leikin kulkua ja on mukana leikissä, jotta kaikki pääsevät osallistumaan leikkiin, vaikka yhteinen kieli puuttuisi. Kaveritaitojen ja kielen oppimisen tukena käytetään erilaisia menetelmiä ja materiaaleja.

Kasvattajat havainnoivat ja dokumentoivat lasten leikkiä, lasten sosiaalisia taitoja ja kaverisuhteiden muodostumista. Kasvattajat suunnittelevat houkuttelevia leikki-mahdollisuuksia.

Kiusaamisen ja häirinnän ehkäiseminen

Kiusaamista esiintyy vähemmän ryhmissä, joissa on hyvä olla kuin niissä, joissa kiusaamiseen vain puututaan. Ristiriitatilanteissa kuunnellaan kaikkien osapuolien näkemykset "ongelmat eivät ratkea puhumalla vaan kuuntelemalla". Kaikki lasten väliset riitatilanteet eivät ole kiusaamista.

Laadullisissa tavoitteissa keskitymme toimintakaudella 2019-2020 *hyvän alun* toteuttamiseen. Näkemyksemme mukaan lapsella on ainakin kolme hyvää alkua: kun hän aloittaa varhaiskasvatuksen, kun hän siirtyy ryhmästä toiseen sekä jokaisen toimintakauden alussa. Hyvän alun käsite on tavoitteissamme pitemmälle kuin ensimmäisiin päiviin ulottuva kokonaisuus. Varhaiskasvatuksen aloittavalla lapsella hyvä alku voi olla useita kuukausia kestävä prosessi, jolloin lapsi liittyy ryhmäänsä, tutustuu kasvattajiinsa ja tulee osaksi yhteisöä. Hyvä vuorovaikutus kasvattajien ja lasten välillä luo mahdollisuudet hyville kaveri- ja leikkitaidolle, joiden

avulla lapsi kokee olonsa turvalliseksi. Samalla luodaan edellytykset lapsen suotuisalle kasvulle ja kehittymiselle. Toinen laadullinen tavoitteemme on *kaveritaitojen vahvistaminen*, joka liittyy oleellisesti hyvään vuorovaikutukseen niin kaverien kuin kasvattajienkin kanssa.

3. Kehityksen ja oppimisen tuki yhteistyössä huoltajien kanssa

Ajankohtaiset tiedotteet ja infot löytyvät päiväkotiryhmien eteistiloista. Tieto-Edu:n kautta huoltajille lähetetään tiedotteet.

Teemme lapselle varhaiskasvatussuunnitelman yhdessä huoltajan kanssa syksyllä ja keväällä arvioimme yhdessä menneen toimintakauden tavoitteita. Lapsen vasuista nousevat tavoitteet ohjaavat toiminnan suunnittelua ja toteuttamista. Lapsen vasua päivitetään myös vuoden kuluessa, kun yhdessä huoltajien kanssa huomataan, että joku tavoite esimerkiksi jo täytynyt tai noussut uusia tavoitteita lapsen kasvun ja kehityksen myötä.

Vanhempainiltoja järjestämme vanhempien toiveita ja tarpeita kuunnellen. Haluamme tukea perheiden osallisuutta ja yhdessä tekemistä.

Hyvinvointi -ja oppilashuollon suunnitelma, yhteisöllinen tuki

Tikka-Pohjanlampi-Ristikivi (Ti-Po-Ri) päiväkodeilla on yhteinen hyvinvoinnin tiimi, joka toimii samalla oppilashuollon työryhmänä. Ryhmä kokoontuu vähintään kolme kertaa toimintakaudessa. Hyvinvointitiimiin osallistuu aina johtaja, varhaiskasvatuksen erityisopettajat sekä edustajat päiväkotien eri ammattiryhmistä. Tapaamisissa keskustellaan ajankohtaisista ryhmien asioista, esim. kiusaamisesta, arjen rutiineista, turvallisuudesta. Myös huoltajat voivat tuoda hyvinvoinnintiimiin asioita ryhmän työntekijöitten välityksellä. Yksittäisen lapsen asioita ei käsitellä.

Hyvinvoinnintiimeihin voidaan kutsua mukaan myös TiPoRin yhteiskumppaneita kertomaan työstään ja suunnittelemaan yhteistyötä. Syksyn ensimmäinen tapaaminen on varattu esiopetuksen asioihin. Tunne- ja sosiaalisten taitojen harjoittelussa käytetään esim. Pienin askelin -ohjelmaa, Piki-toimintamallia ja vuorovaikutusleikkiä.

Kuokkalatiimi kokoontuu säännöllisesti kuukausittain. Siinä käsitellään lapsen kehitykseen, hyvinvointiin ja oppimiseen liittyviä asioita. Siihen osallistuu pikkulapsiperheiden psykologi ja päiväkodin varhaiskasvatuksen erityisopettaja. Huolen aiheita käsitellään yleisesti ja nimettömänä. Yksittäisen lapsen asioita käsitellessä pyydetään aina huoltajan lupa. Syys-lokakuussa on lisäksi Kuokkalatiimissä paanudutaan esiopetuksen asioihin.

Nivelvaiheiden yhteistyö

Lapsen vaihtaessa ryhmää tai siirryessä esiopetukseen tutustumiselle uuteen ryhmään ja sen työntekijöihin varataan aikaa. Esiopetukseen siirryttäessä vanhemmilta pyydetään kirjallinen tiedonsiirtolupa.

Esiopetusvuoden aikana alkaa yhteistyö koulun kanssa. Tiedonsiirto alkaa jo marras-joulukuussa ensitietopalaverilla niiden lasten asioissa, joille on kirjattu tehostetun tai erityisen tuen tarve. Kaikki eskarilaiset käyvät koulussa tutustumassa eskariohjeiden kanssa syksyllä ja keväällä.

Toimintakaudella 2019-2020 Pohjanlammen päiväkodissa ei ole esiopetusta.

Kehityksen ja oppimisen tuki

Yleinen tuki kuuluu kaikille lapsille. Ryhmän työntekijöitten ja huoltajien yhteinen ymmärrys siitä, mitä lapset tarvitsevat, on pohja toiminnalle. Tuen perustana on lapsen vahvuudet ja lapsihavainnointi.

Tehostettu - ja erityinen tuki

Toimintaan mietitään yksilöllisiä ratkaisuja, jotka mahdollistavat lapsen oppimista ja osallisuutta ryhmässä. Monialainen yhteistyötä toteutetaan esimerkiksi puhe- ja toimintaterapeuttien, pikkulapsiperheen psykologin tai varhaisen tuen perheohjauksen työntekijöitten kanssa.

Varhaiskasvatuksen erityisopettaja (Veo)

Varhaiskasvatuksen erityisopettaja on mukana ryhmien toiminnassa ja tuen suunnittelussa ryhmän työntekijöiden ja huoltajien kanssa. Veot ovat sovitusti mukana myös lasten vasuissa ja esiopetuskeskusteluissa. Veon työhön kuuluu myös monialaisten palaverien koolle kutsuminen ja niihin osallistuminen. Huoltajat voivat olla veoihin yhteydessä aina halutessaan.

Erityisavustajat toimivat ryhmissä mahdollistamassa lasten tarvitsemää vasuun/esiope-
tussuunnitelmaan kirjattua tukea.

Tikan, Pohjanlammen ja Ristikiven päiväkodeilla on yhteinen oppilashuoltosuunnitelma.